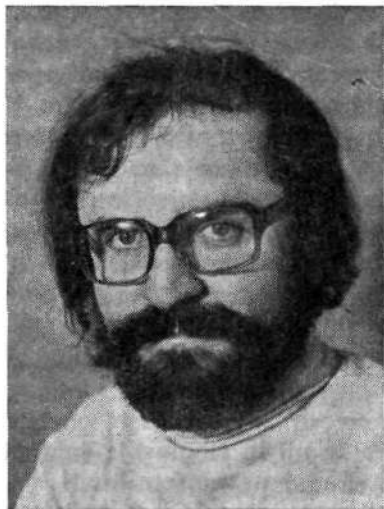

Med lovom in vojno

Esej — humoreska

(Prosto po enako imenovani knjigi Hemingwayevih novinarskih člankov)

Mate
Dolenc

Ta spis naj bi bil v osnovi pripoved o ribolovu v nekakšni zvezi z Ernestom Hemingwayem, ki je bil, kot je znano, velik ribič. Mene je na tega pisatelja zmerom nekaj vezalo, kajti takoj, ko so moji sonarodnjaki, to je, Slovenci, ugotovili, da me planinarjenje niti najmanj ne zanima (ker sem za zmeraj obrnil hrbet planinam, z njihovimi jodlarji, pijanimi tirolarji in podobno alpsko folkloro,

kar sem najprej okusil in poskusil, preden sem se od tega odvrnil) — so me začeli klicati »Hemingway«, od tega posmehljivega klica pa je bila zelo kratka pot do vzdevka »Hemendegs«, kar jasno govori o tem, kako cenijo sodobnega slovenskega pisatelja. Od planin sem se namreč obrnil k morju in se v njem zasidral. Morja imamo pa Slovenci malo, komaj nekaj nad trideset kilometrov; to pa je za enega Hemingwaya, pravzaprav Hemendegsa, premalo. Zato sem se moral lotiti drugega jugoslovanskega morja, to me je privedlo v neposreden stik z Dalmacijo in Dalmatinci — tu pa se začne povezava z naslovom Med lovom in vojno, kajti ko sem se lotil dalmatinskega morja, njegovih turističnih in uslug IN RIB, sem se znašel v vojni.

Marsikdo bo takoj pomislil, da se za slovenskega pisatelja ne spodobi pisati o ribolovu. In če bi vsaj lovil postrvi v kakšni idilični alpski rečici, obdani z veličastnimi vršaci — a ne, ta gre na morje in lovi ribe s podvodno puško, ne, ta že ne more biti pravi slovenski pisatelj. Slovenski pisatelj mora skrbeti za nacionalna in politična vprašanja, se udeleževati okroglih miz in polemik, hoditi okoli s črnim dežnikom v roki in imeti na svoji lični hišici na deželi napis »Ljubo doma, kdor ga ima«. Ta, ki lovi ribe pod vodo, pa res ni nič drugega kot en Hemingway — oziroma Hemendegs.

Hemingway je seveda pisal o ribolovu, toda on je bil AMERIŠKI pisatelj. Dobil je Nobelovo nagrado za knjigo, v kateri nastopajo ribe. Bil je, in je še, pomemben svetovni pisatelj. Seveda, njegova največja riba, ki jo je ujel, je tehtala sedemsto kil, moja pa samo petnajst, in še to bi lahko bilo sporno, kajti ko smo jo tehtali, se je tehtnica pri desetih kilogramih sesula in smo drugih pet dodali po občutku. Vendar je dejstvo, da je na fotografiji, ki jo je posnel Ferdo na čolnu, res videti težka petnajst kil. O tem priča tudi reakcija mojega prijatelja Bučka, tudi podvodnega lovca, ki je, videč fotografijo, zagodrnjal: »Moliš jo proti objektivu, da je videti večja, to je stara finta.« Res je, da ima pravi ribič svoje ribe zmerom za težje, kot so v resnici. Morda zato, ker svoje ribe pred pričami tehtam in fotografiram, da mi ne bi kdo očital goljufije, nisem niti pravi ribič, tako kot nisem pravi pisatelj.

Razmerje med Hemingwayevo in mojo največjo ribo je seveda popolnoma pravilno razmerje, ne samo med nama kot ribičema, ampak tudi med nama kot pisateljema; prav tako med mojim in njegovim morjem, pa med njegovo in mojo deželo, pa med državnopolitičnimi okoliščinami, v katerih je živel on, in v katerih živim jaz. Tu se vse ujema. On je šel s honorarjem za knjigo na Safari v Afriko, jaz pa grem lahko v bife Šumi na znani Kardeljevi cesti, ki pelje naravnost v Gradaščico.

Zdaj bo že kmalu zima (če že ni) in ribolov je daleč, toda o tem je Hemingway napisal takole: »Kadar ne morete loviti, se lahko spominjate lova.« In jaz se ga rad spominjam. Okoli mene so slovenske planine, mimogrede, sem v Bohinju, se pravi blizu kraja, kjer je Prešeren pokončal Črtomira in njegove pogane. Zelo bogokletno, planine, ki so okoli mene, me nič ne zanimajo, zato tudi hodim v Bohinj pisat; tu lahko pišem, ker me nič ne odvraca od pisanja, ne vršaci, ne jezero, ne domačini, ne gostilne. Ne krave. Redko se premaknem dlje kot deset metrov od hiše; tam okoli ni nič zanimivega zame. Je samo literatura (kakršnakoli že je) za pisalno mizo in podobne, čisto osebne, nečimrnosti.

Torej, zima je, okoli hiše nič zanimivega, v peči cvrkutajo polena v plamenih in meni ne preostane drugega, kot da se spominjam ribolova in stvari, ki grejo zraven, in teh je kar nekaj; je turizem, so Dalmatinci, sta policija in vojska — z drugo besedo — je neke vrste vojna.

Spominjam se:

Sredi noči, sam, s težko ribiško opremo v dveh torbah, sem v Dubrovniku izstopil iz Liburnije, na poti iz Grčije. V Grčiji sem bil štiri tedne in sem lovil ribe, kaj pa bi drugega, saj amfiteatri in stebri, jonski in dorski, in vsi tisti kamni in ruševine, nad katerimi se je rojevala zdaj pri nas že pozabljena evropska civilizacija, so bili že za mano, vse to sem že prej videl, nad vsem tem sem se že potil v sončnih pripekah, po vseh teh kamnih sem že nil s svojimi ploskimi podplati, povsod tam mi je že molel jezik iz ust. Aristotela imam pa tako ali

tako doma, v prevodu, da pogledam vanj, če pozabim kaj iz teorije poetike.

Preživel sem noč v sobi, ki je stala toliko kot teden dni bivanja v Grčiji, dopoldne pa sem se vkrcal na ladjo, ki pelje na Mljet. Mljet je fantastičen otok za ribolov; je pa, seveda, podvodni ribolov na njem prepovedan, tako kot v večini Jadrana. Tako takoj nastopi razlika med Grčijo in Jadranom; v Grčiji lahko loviš povesod, razen na kopaljških, kajti tam nimajo nobene vojne in NATO pakt, ki mu Grki pripadajo, se ne boji turistov v podvodnih oblekah. Pri nas vojak JNA pade v nezavest, če zagleda človeka v podvodni obleki. Zato so ljudje v podvodnih oblekah pri nas prepovedani.

No, zdi se mi, da na naši obali kmalu ne bo prepovedan samo podvodni ribolov, ampak bo tudi prepovedano biti Jugoslovan. Biti Jugoslovan je zaželeno v Beogradu, ne pa na Jadranu.

Letos so bili že Čehi na Jadranu bolj zaželeni kot mi. Mrgolelo je tudi Madžarov, bili so tudi Bolgari in Poljaki. Jasno je, da realni socializem prihaja k nam s trdnimi koraki.

Pred realnim socializmom sem se za nekaj tednov umaknil v Grčijo. Tam sem zapravil dva tisoč mark, ki sem jih nakupil čez zimo na prostem deviznem trgu, ki mu pri nas rečejo »črni trg«. Za te marke sem v Grčiji živel in deloval popolnoma legalno, legalno sem menjal denar, legalno lovil ribe in bil legalen turist, ki ne ogroža NATO pakta.

Doma pa je seveda vse drugače. Za dinarje, ki so mi ostali, sem odšel na krivolov na prepovedan otok in lovil sem pod obmejno karavlo JNA. S tem sem ogrožal armado in kršil integriteto samoupravnega socializma. Toda za dinarje pač ne dobiš drugega.

Človek pa pozabi na vse tegobe, ko lovi kirnjo. Kirnja je čudovita žival iz rodu rib, živi na kamnitem dnu v podvodnem gradu, kjer ima svoje sobane, rove in hodnike. Ponavadi je to velika riba, ki ima pet, šest, pa tudi deset, petnajst in celo trideset kilogramov. Njena barva je odvisna od dna, na katerem se trenutno nahaja, nad peskom je sivo bela, med skalami vijoličasto črna, na travi zelena, najpogosteje pa je temno rjava z rumenimi pegami, in taka je tudi, ko jo iz vode prineseš na čoln. O barvah bi se seveda dalo prerekati; Bučko bi najbrž trdil, da ni rjava z rumenimi lisami, ampak rumena z rjavimi lisami, toda to ni važno. Kirnja ima velik gobec z ostrimi zobmi, debele, izbuljene oči in karakter z nekaj napakami, od katerih je zanjo najbolj usodna radovednost. Cena za kilogram kirnje bo letos pol milijona; velika kirnja je torej pravo bogastvo — če jo prodaš tujcu za devize, seveda.

Mljet je čudovit otok za podvodni ribolov. Ob strani puščam tisti del, ki velja za narodni park. Tam bi bil sam prej ujet. Toda južni del, ki komaj ve za turizem, tudi Migavica redko obišče; Migavica je policijski patroljni čoln. Ob tej pusti obali najpogosteje pokajo mine, s katerimi domači gusarji najraje lovijo ribe. Na Mljetu ima vsak

tretji moški samo eno roko, a to ga ne moti, da ne bi s to edino roko še naprej metal min v morje. Vprašal sem takega enorokca, kako bo, če mu bo odneslo še drugo roko, pa je rekel — »Onda ću bacati sa nogama.«

Takih ribičev milica ne more iztrebiti.

Zato, ker so taki gusarji, tudi podvodnih lovcev ne preganjajo. Na kakšnem drugem otoku te domačini, v skladu z družbeno samozaščito in podobnimi ovaduškimi ideologijami, hitro ovadijo; tukaj pa tega ni storil niti lokalni predsednik krajevne skupnosti, morda tudi zato, ker sam lovi ribe z akvalungo, kar je še bolj prepovedano kot lov na pljuča. Tam sem dobil svojo družbeno verifikacijo, ker me nista preganjala ne krajevni predsednik ne gozdni čuvaj, ki čuva tudi obalo. On gre dvigat mreže zjutraj, ko je še tema, »prije nego stižu cajkani«. Vsi imajo v morju prepovedane mreže, in vsi jih dvigajo pred zoro, ko še ni »cajkanov«. Takim entuziastom se res ne bi spodobilo preganjati podvodnega lovca.

To kirnjo, ki se je z ljubeznijo spominjam tukaj, pod nezanimivimi gorskimi vršaci, sem torej lovil prepovedano na prepovedanem otoku in še pod obmejno vojaško karavlo. Štirinajst dni pred mojim prihodom na otok je okoli karavle zgorel gozd in razkril radar, za katerega dobro vejo vohunske službe ZDA, USSR in Albanije, kljub temu pa se njegov komandir, zastavnik Lazo, na smrt boji, da bi ga odkril kakšen turist. Pred požarom je bil radar skrit v goščavi; mi smo seveda vedeli, da je tam, ker to pač ve ves svet. Požar pa ga je kontrarevolucionarno razkril. Zato je na otoku zavladala panika in vse poti in kolovoze so zastražili vojniki. Tudi mi, turisti, se nismo smeli premakniti nikamor s svoje plaže. Meni nikoli ni jasno, zakaj naša vojska misli, da nas njene zadeve tako strašno zanimajo, da smo pravzaprav vsi vohuni ali kaj. Na Škotskem sem čolnarij po zalivu Loch Lommond okoli atomske podmornice Proteus in jo fotografiral, pa so me mornarji povabili na kavo; pri nas bi šel pa pred vojno sodišče. Lahko rečem, da mene vojska prav nič ne zanima. Le zakaj naj bi me zanimala opazovalna postaja z radarjem na hribčku? Zakaj naj bi me zanimala karavla in drug Lazo? Pri njih nisem ničesar izgubil in tudi našel ne bi ničesar. Kar je mene tam okoli zanimalo, je bila plitvina, kakih petdeset metrov oddaljena od obale, ker sem vedel, da na njej živi kirnja. Odkril sem jo dopoldne, ko sem Ferdota in svojo ženo peljal s čolnom na izlet in sem na plitvini zasidral čoln (karavla me ni čisto nič brigala. Lazo je bil lahko miren. Sicer je pa tudi bil, ker nas nihče ni opazil. Morda tudi podmornice ne bi opazili, kljub radarju). Vsi trije smo poskakali s plavutmi in maskami v morje in kirnja je bila tam — deset metrov globoko, pod čolnom, zraven sidra. Plaval sem k njej, da si jo ogledam — kajti puške nisem imel s seboj. Pustila me je tri metre blizu in me gledala, stoječa na repu. Moja žena (Hemingway imenuje svojo »njena milost«) in Ferdo sta naju gledala z vrha. Potem je kirnja počasi odplavala okoli skale, zlezla v navpično luknjo, ki je

bila kot dimnik, se tam notri spet postavila na rep in me spet gledala; ni se me mogla nagledati. Morda je vedela, da nimam puške. Dejstvo pa je, da se je podobno obnašala zvečer, ko sem jo imel.

Moral sem na vrh po zrak in potem sem ples s kirnjo ponovil. Bila je lepa, prijazna riba. Zdelo se mi je, da imam pred sabo prijaznega psa. To sem tudi rekel Ferdotu, ko sem zlezal na čoln; »Te ribe ne bi mogel ubiti. Bilo bi, kot da sem ubil psa.«

Toda potem je minevalo popoldne na plaži pod hišo, valjal sem se po mivki, pijan od sončarice, gasil sem se z bevando, leže na hrbtu sem mižal, znotraj, v glavi, pa mi je plavala tista kirnja — in kot nalašč je Ferdo rekel vsake toliko časa; »No — a boš šel ponjo?« »Ne bom,« sem odgovarjal, »ne morem ubiti domačega psa.« Tako sem rekel desetkrat, enajstič sem pa že vedel, da bom šel tja in jo še enkrat pogledal. Precej me je od tega odvrčala misel na karavlo; če nas prvič niso videli, nas bojo pa morda drugič. To bi znalo biti nevarno — v obrambi ozemeljske celovitosti Jugoslavije bi nas lahko ustrelili. V črni podvodni obleki se ne kaže kazati vojakom JNA. Črna podvodna obleka pomeni na vsem Jadranu diverzante in teroriste — čeprav že od NOB ni bilo nobenega. To je po mojem mnenju glavni razlog, da je podvodni ribolov prepovedan. Skrb za ribe je drugotnega pomena. Ribiči so sicer včasih res jezni na podvodne lovce, ker mislijo, da jim polovijo vse ribe, ki jih oni ne ujamejo, vendar pa policija preganja domače ribiče v čolnih z mrežami enako kot podvodne lovce.

Mene, kot sem rekel, vojska nič ne zanima. Pač pa jaz zanimam vojsko. Jaz in mi vsi — turisti, jo zanimamo. Ob osmih zvečer, ko smo se na terasi hiše nalivali z lozovačo, Italijani pa so si spodaj ob pomolu privoščili večerno kopel, je prisopihal do nas vojak z baretko — mornariška pešadija, je rekel — in je rekel približno takole; »Teško mi je da kažem, ali imam naređenje . . . znam, da je glupo . . .« Rekel je, da morajo ob osmih zvečer vsi iz vode. Da »poslije osam nema kupanja«. Da je tako ukazal drug Lazo. Začudili smo se; a to še ni bilo vse; je rekel vojak, da je vse popoldne preganjal turistke po plaži, da so morale nataktniti modrce na joške, ker je tako ukazal drug Lazo. To z joški smo še nekako razumeli, saj mora biti vojak JNA moralno neoporečen in ne sme videti nobenih jošk — toda kovanje? In to na drugi strani zaliva, daleč od karavle? Le kaj bi temu ukazu lahko bil vzrok?

»Zbog požara,« je rekel vojniki. Bilo mu je res nerodno. Doma se je šolal, učil se je matematike in slovnice — tu pa ga drug Lazo pouči, da kovanje po osmi uri zvečer lahko povzroči požar! Dali smo mu piti vina in mu zagotovili, da nismo nič hudi nanj. Gazda pa je dodal, naj pride drug Lazo osebno do njega, pa mu bo pokazal, kdo je gospodar obale. Z nogo, je rekel . . .

Zdaj vam je jasno, zakaj sem esej naslovil Med lovom in vojno.

JNA me je presenečala že takrat, ko sem bil dva meseca njen obvezni pridružen član (po dveh mesecih so me zaradi moje nezainte-

resiranosti spustili z diagnozo »nevrotski devuirana ličnost«). Vpoklican sem bil na začetku zime in sem zato prinesel s seboj tri pare volnenih, dolgih gat. Toda to je bilo prepovedano in moral sem jih poslati nazaj domov skupaj s civilno obleko. Ko sem jih zaskrbljen za svojo zmrzljivo rit, vpričo desetih strogih in mrkih generalov, tlačil nazaj v vrečo, sem vprašal, če mi jih lahko starši pošljejo v kasarno po pošti. »E, to može,« so rekli generali. Čez teden dni so prišle iste dolge gate po pošti v kasarno.

Na ta način bomo zmagali v vseh vojnah, ki nas še čakajo.

Vračam se na začetek svojega bivanja na Mljetu.

Isti dan, ko sem prišel tja iz Grčije, sta prišla tudi moja žena in Ferdo, le iz druge smeri. Pri našem gazdi smo se dobili.

Vsi skupaj smo imeli s seboj škatlo piškotov in stekleničo viskija in nobene druge hrane. Sprva še nismo vedeli, kako dragoceni nam bojo piškoti.

Naši domačini nam namreč niso hoteli dati nobene hrane. Rekli so, da nimajo.

Nismo hoteli ne zrezkov ne rib ne potice; samo kos sira, reženj pršuta in kos kruha. Niso imeli, za nas že ne.

Trgovina je bila štirinajst kilometrov stran in seveda zaprta.

Prosili smo za ZDENKA sir ali konzervo rib. Niso imeli. Posebej smo poudarili, da dobro plačamo, da denar ni problem. Pa je bil problem denar — namreč dinar.

Italijanom, ki so stanovali pri njih, so nosili bogato obložene krožnike hrane. Ko so hodili mimo nas, so nam ribji repi s teh krožnikov mahali v tolažbo.

Potem smo se spomnili, da je zgoraj, ob cesti gostilna. Šli smo tja in doživeli tole; kotleti so zmrznjeni in ona, gazdarica, jih že ne bo zdajle odmrzovala. Pršut tudi ima, ampak še ni očiščen in zaradi nas ga ne bo šla čistiti. Sicer pa stane sendvič s pršutom sto jurjev. Eden.

Hoteli smo se pomiriti s pivom. Toda bilo je toplo. Ga še ni dala v hladilnik. Mogoče ga bo jutri.

Obrnili smo se in šli pit svoj viski. Bil sem poln sončnih spominov na deželo NATO pakta — pardon, na Grčijo. Tam že niso tako delali z mano. Tam so mi ob vsaki uri dneva, v vsakem kotu vasi ali plaže dali ledeno mrzlo pivo, sveže sadje, zelenjavo, musako in jagenjčka na žaru. Če sem se priklatil opolnoči, so prižgali luč in me postregli. Disko klub so zaprli ob štirih zjutraj, ko sem kot poslednji gost vstal od mize in odnesel svoje truplo, polno metakse, skozi vrata. Dokler nisem odšel, niso dali niti enega stola na mizo!

Ko prideš iz Grčije domov, doživiš šok. Doma prideš v vojno stanje, v katerem si TI sovražnik.

Tako smo ves večer sedeli za mizo, jedli piškote in pili viski (lahko si je predstavljal, kako je viski na nas deloval). Opazovali smo domačo družino pri večerji. Nač se niso skrivali pred nami. Jedli so tudi Čehi, ki so imeli najeto eno od sob. Pardon, bili so Slovaki. Videli

smo jih, kako so pogledovali k nam, stikali glave in mluvili; »Tile so pa alkoholiki! Samo pijejo.«

Enako je bilo zjutraj. Zajtrkovali smo piškote, ki so ostali, in popili zadnja dva decija viskija.

Čez dan smo hodili po vasi od vrat do vrat in žicali čebulo in česen, kajti potrebovali jih bomo, ko bom jaz ujel ribe. Pri kakšni hiši so nam dali eno, pri kakšni drugi pa kar po dve čebuli. Nekje so nam dali tudi lozovačo pit; bil je grozen dan. Zdaj sem šele vedel, kako je bilo med NOB težko.

V takem stanju ne bi mogel niti na ribolov, niti na krivolov.

Ponoči sem se v blodnjah spominjal dogodka na lokalni ladji, s katero sem se pripeljal na Mljet.

V kotu ladijskega hodnika sem opazil kartonske škatle, v katerih so bile zmrznjene ribe iz Japonske. Zavite v polivinil so se reve potile, da je vse teklo od njih. Dobili so jih gostje v najbolj nobel hotelu Odisej pod imenom »sveži zobatci«.

Je rekel domačin na ladji, ko je videl prepotene ribe iz Japonske;

»Ribari sa Jadrana,
ribe iz Japana.«

To je dobro rekel. Mljet je namreč eden najbogatejših otokov z ribami Jadrana. Jaz to vem, ker sem si ga dobro ogledal pod vodo.

Naslednje dni smo se z gazdo borili za vsak liter vina, za vsak krožnik, za vsako žlico in vilice posebej; nekaj časa smo imeli njihove kozarce, ki so pa nekoč izginili — potem smo pili iz plastičnih, ki smo jih kupili v trgovini. V trgovini so imeli tudi sveče in vezalke; drugega nič.

Naš gazda se ni mogel dovolj načuditi, da hočemo za svoje dinarje imeti vsak svoj krožnik.

Italijani so jedli jastoge s pladnjev in pili vino iz češkega porcelana.

A kaj bi vse to — ob kirnji pod karavlo! Naj le povem; pozno popoldne nekega dne, ko smo si opomogli od prvega šoka vojne, sva šla s Ferdom na čoln in se peljala na znano plitvino pod karavlo. Zdaj sem bil terorist in diverzant. Oblekel sem črno podvodno obleko in imel v rokah puško. Dobro, italijansko podvodno puško na zrak.

Moja riba je bila še tam. Čakala me je. Ni si mogla misliti, da jo bom prevaral in prišel nazaj s puško. Vem, da je bilo to grdo od mene — vendar tudi jaz moram jesti — čeprav sem pisatelj. To, da tudi pisatelj jé, to je perverzno, vem. Sicer pa, saj nisem pravi pisatelj. Saj sem samo Hemendegs.

Ribica moja me je prišla pozdravit, jaz pa sem proti njej ustrelil. In zgrešil. Puščica je letela mimo nje in se zapičila v morsko gobo. Kirnja pa je to vzela kot nekakšno šalo, kajti umaknila se je pod previsni kamen in me od tam opazovala. Počakala je, da sem šel na površino po zrak. Ko sem se vrnil dol, se je premaknila v tisti dim-

nik — tako kot dopoldne. Tam je stala na repu. Še tretjič sem šel po zrak. Medtem se je preselila nazaj pod kamen. Vrnil sem se gor in rekel Ferdotu, da je ne morem. Toda on je bil bolj krvoločan, rekel je, naj ga ne serjem, da vendar nimamo kaj jesti. Torej sem se s težkim srcem odpravil nazaj dol in ubil ribo. Iz luknje, v katero se je zatekla s puščico v hrbtu, sem jo potegnil s kavljem.

Ferdo naju je fotografiral in sliko nosim v denarnici, čeprav mi nekateri očitajo, da tam nisem nikoli nosil slike žene in otroka. Toda jaz odgovarjam, da ima ženo in otroka vsak, kirnje pa ne.

To s kirnjo bi lahko bil samo lov, a je tudi vojna, ker sem jo ujel na prepovedanem otoku, pod karavlo z radarjem. Vendar pa sem jaz radar dobro videl sredi požgane džungle, radar pa mene ne. Zato sem to vojno dobil.

Težje je bilo, ko smo odhajali. Imeli smo vojno za račun. Vse je bilo dvojno, čeprav smo bili trezni. Vino je bilo dražje kot v Ljubljani buteljka iz trgovine. Postelje so bile na nivoju srednje uglednega hotela. Na koncu nam je gazda zaračunal tudi bencin za čoln, ki smo ga prinesli s seboj. Namreč bencin.

V dinarjih smo plačali devizno ceno. Vse je bilo v njej — stabilizacija, devizni zakon, zvezni proračun, armada in policija in standard naših voditeljev.

To razumem; vendar pa ne razumem, zakaj potem Grčija ne propade.

Čeprav ji gre baje pod socialisti bolj slabo, kot ji je šlo prej . . .

Zdaj sem v Bohinju in kažem hrbet gorskim vršacem. Gledam v ogenj, ki plapola v peči, in mislim na našega gazdo z Mljeta. Tudi tam je zimski čas, toda on sedi v kuhinji in prešteva devize; oljk ne bo več gojil in vinograda ne okopaval. Obiral bo turiste, dokler bo pač šlo. In če bo šlo še nekaj let, bo do konca življenja preskrbljen, pa tudi sinu ne bo treba delati. Lahko bo sedel na pomolu, bingljal z nogami in čakal naslednjo vojno — pardon, turistično sezono. In ko bo nastopila, bo usekal vseppek — po tujih in naših — tako kot že nekoč prej.

Naj mi kolegi pisatelji ne zamerijo, ker nisem pisal o nacionalni ogroženosti Slovencev. Sicer pa kaj drugega ni pričakovati od nekoga, ki niti ni pravi pisatelj, ampak nekakšen Hemingway oziroma Hemendegs. Namesto da bi ga zanimal spor na književni levici, ga zanimajo ribe.

Sem pa žalosten. Nikoli ne bom ujel sedemsto kil težke ribe, kot jo je ujel ON. In še te male, jadranske ribe, bom moral loviti kot diverzant, v vojni, ki poteka v miru.